

Kadınların Genital Hijyen Davranışlarının İncelenmesi**Investigation of Genital Hygiene Behaviors of Women**Meral KURT DURMUŞ¹, Neriman ZENGİN²**ÖZET**

Amaç: Araştırma üreme çağındaki kadınların genital hijyen hakkında bilgi düzeyleri ve davranışlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışma 2019 Ocak-Mart ayları içerisinde jinekoloji polikliniğine başvuran araştırmayı kabul eden 376 kadın ile yapılmıştır. Veriler demografik özelliklerin ve kişisel sağlık bilgilerinin sorgulandığı Tanıtıcı Bilgi Formu ve Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Yaş ortalaması 33.57±9.03 olan kadınların büyük çoğunluğu evli ve çalışmamakta, iki ve üzeri sayıda gebelik sayısına sahiptir. Kadınların Genital Hijyen Davranışları Ölçek Puan ortalaması 68.63±4.83 olup; Genel Hijyen, Adet Hijyeni, Anormal Bulgu Farkındalığı alt boyut puan ortalamaları sırasıyla 36.67±3.87; 22.02±3.64 ve 9.93±2.46 olarak saptanmıştır. Genital Hijyen Davranışları Ölçek ifade puan dağılımları incelendiğinde en yüksek ortalama puanı sırasıyla “Genital bölgemdeki tüyleri uzamaması için sık sık temizlerim (4.34±0.59)”, “Adet dönemlerimde sadece hazır ped kullanırım (4.31±0.71)”, “Haftada en az bir kez banyo yaparım (4.23±0.44)”, “İç çamaşırlarımı sadece ben kullanırım (4.23±0.46)”, “Pis kokulu ve değişik renkte vajinal akıntım olduğunda doktora giderim (3.95±1.17)” ifadelerinin yer aldığı saptandı.

Sonuç: Çalışma sonucunda; eğitim düzeyi artarken genital hijyen davranışlarının ve alışkanlıklarının iyileştiği; çekirdek aile yapısının anormal bulgu farkındalığını olumlu yönde etkilediği; iyi düzeyde gelir durumunun genital hijyen davranışlarını olumlu etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genital hijyen; genital hijyen davranışları; kadın sağlığı,

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate the knowledge and behavior of women of reproductive age on genital hygiene.

Materials-Methods: This cross-sectional and descriptive study was conducted with 376 women who applied to the gynecology outpatient clinic in January-March 2019. The data were collected using the Introductory Information Form and the Genital Hygiene Behavior Scale, in which demographic characteristics and personal health information were questioned.

Results: The majority of the women with a mean age of 33.57 ± 9.03 were married and unemployed and had two or more pregnancies. The mean score of Genital Hygiene Scale of women was 68.63 ± 4.83; General Hygiene Habits, Menstrual Hygiene, Finding Awareness subscale mean scores were 36.67 ± 3.87; 22.02 ± 3.64 and 9.93 ± 2.46 respectively. When examining the distribution of expression scores of the Genital Hygiene Scale, the highest average score was “I often clean the hairs in my genital area (4.34 ± 0.59).

Conclusion: In the results of working; while education increased, genital hygiene behaviors and habits improved; it was determined nuclear family structure positively affects abnormal awareness of awareness; good income status affects genital hygiene behaviors positively.

Keywords: Genital hygiene; genital hygiene behaviors; women's health,

Geliş Tarihi/Received:28.07.2020 **Kabul Tarihi/Accepted:**06.10.2020 **Çevrimiçi Yayın Tarihi/Available Online Date:**30.10.2020

¹SBÜ İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, ORCID: 0000-0002-6159-5488, kurtmeral@gmail.com

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Anabilim Dalı, İstanbul, ORCID: 0000-0002-1045-7288, neriman.zengin@sbu.edu.tr

Sorumlu yazar/Correspondence: Meral Kurt Durmuş, kurtmeral@gmail.com

Cite this article as: Kurt Durmuş M, Zengin N. Investigation of genital hygiene behaviors of women. J Health Pro Res 2020;2(3): 113-120

*Araştırma 2019 yılında 5. Ulusal 4. Uluslararası Ebelik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Üreme sisteminin doğal savunma mekanizmalarının bozulması sonucu dış veya iç üreme organlarında ortaya çıkan genital sistem enfeksiyonları jinekoloji polikliniklerine başvuran üreme çağındaki kadınların büyük çoğunluğunun deneyimlediği sık karşılaşılan bir durumdur (1,2). Yurtdışında yapılan çalışmalarda prevalansı %62.4 -%74 (3, 4), Türkiye’de yapılan çalışmalarda ise %37.1-%50.7’si arasında değişmektedir (5,7). Çoğunlukla bakteri, Trikomonas ya da Kandidaya bağlı gelişen kötü kokulu akıntı, kaşıntı, döküntü, idrar yaparken yanma ve cinsel ilişki sırasında ağrı semptomları ile kendini gösteren genital sistem enfeksiyonları kadınların yaşantısını olumsuz yönde etkilemektedir (1,6,9).

Genital sistem enfeksiyonlarının gelişmesinde etkili birçok faktör vardır. Vajinanın asit yapıdaki florasının patojen mikroorganizmaların çoğalmasına engel olmasına rağmen (9), kadınlarda anatomik özellik, hijyen uygulamalarını etkileyen çevresel ve bireysel faktörler sonucu genital sistem enfeksiyonları gelişebilmektedir. Üretra, vajina ve anüsün birbirine yakın olması kadınlarda genital enfeksiyonlara olan yakınlığı artıran temel anatomik bir özelliktir. Altyapısı kötü olan kalabalık ortamlarda bulunma, hijyenik olmayan tuvalet ve banyoların zorunlu ortak kullanım durumu hijyen uygulamalarını etkileyen önemli çevresel faktörler arasında sayılabilir (5,10). Bireysel faktörler arasında yaş (11), eğitim (5, 7,12) sosyoekonomik düzey (5,7,12), medeni durum (5,13), cinsel yaşam (5,9,12), kontraseptif yöntem olarak rahim içi araç kullanma (5,13,14), oral kontraseptif kullanma (15), iç çamaşırı kullanma şekli (5, 6,9,11,16), genital hijyen davranışları (5-7,10, 16,17), adet hijyeni (6,11,13,16) uzun süreli antibiyotik ve steroid kullanımı, diabetes mellitus, immün sistem bozuklukları, sigara ve alkol kullanma (2) yer alır.

Genital sistem enfeksiyonlarının gelişmesinde değiştirilemeyen anatomik yapı önemli bir faktör olmakla birlikte, doğru uygulanan genital hijyen davranışları çevresel ve bireysel faktörlerin kontrolünde değiştirilebilen en önemli faktördür. Bu bilgilere dayanarak genital sistem enfeksiyonlarının önlemede bireysel genital hijyen davranışlarının önemi görülmektedir.

Kadınların genital hijyen davranışları hakkında bilgi düzeylerinin, davranışlarının incelenmesi ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda kadınların farkındalıklarının sağlanması önemlidir. Bu çalışma üreme çağındaki kadınların genital hijyen davranışlarını incelemek amacı ile planlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Amaç:Bu tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki çalışma üreme çağındaki kadınların genital hijyen hakkında bilgi düzeyleri ve davranışlarının incelenmesi amacı ile planlanmıştır.

Çalışmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini bir eğitim ve araştırma hastanesinin jinekoloji polikliniğine başvuran kadınlar, örneklemini ise 2019 Ocak-Mart ayları içerisinde ulaşılan ve dahil edilme kriterlerini sağlayan toplam 376 kadın oluşturmaktadır. Çalışmaya 18 yaş ve üzeri kadınlar, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve Türkçe konuşan kadınlar dahil edildi.

Veri Toplama Araçları

Araştırma da veri toplam aracı olarak kadınların sosyo-demografik ve sağlık durumunu sorgulayan 16 maddeden oluşan Tanıtıcı Bilgi Formu ve Genital Hijyen Davranışları Ölçeği (18) kullanılmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Yazar tarafından 16 sorudan oluşturulan Tanıtıcı Bilgi Formunun; ilk 10 sorusu sosyo-demografik özellikleri ve altı sorusu da sağlık durumları ile ilgili bilgileri içermektedir.

Genital Hijyen Davranışları Ölçeği (GHDÖ): Karahan tarafından 2017 yılında geliştirilen ve geçerlik güvenirliği yapılan Genital Hijyen Davranışları Ölçeği likert tipindedir. “tamamen katılıyorum”dan “hiç katılmıyorum”a doğru 5’ten 1’e doğru derecelendirilmektedir ve 23 ifadeden oluşmaktadır. Ölçekte genel hijyen (ilk 12 ifade), adet hijyeni (13.-20. ifadeler) ve anormal bulgu farkındalığı (21-23. ifadeler)” olmak üzere üç alt boyut bulunmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde 7, 14, 19, 20, 23. ifadeler ters kodlanmakta olup; ölçekten en düşük 23 en yüksek 115 puan alınabilmekte ve yüksek puan alan kadınların genital hijyen davranışının iyi olduğunu göstermektedir (18). Orijinal ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.80’dir.

Mevcut çalışmada ise Cronbach alfa değeri 0.58 olarak saptanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce kurum izni ve araştırmaya katılan kadınlardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırmada Helsinki Deklarasyon ilkeleri doğrultusunda yürütülmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programında değerlendirildi. Çalışmada verilerin değerlendirilmesinde sıklık, yüzde, ortalama, standart sapma, median değerlerinden yararlanıldı. Üç ve üzeri grupların karşılaştırılmasında Kruskal Wallis Testi, ikili grupların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi, ilişkilerin incelenmesinde sperman korelasyon analizi uygulandı. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular

Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalaması 33.57 ± 9.03 büyük çoğunluğu evli ve çalışmakta olup iki ve üzeri sayıda gebelik sayısına sahiptir. Kadınların %17.30'nun kronik bir sağlık sorunu olduğu ve %5.10'nun genital bir rahatsızlık geçirdiği saptandı (Tablo 1).

Çalışmaya katılan kadınların Genital Hijyen Davranışları Ölçek puan ortalaması 68.63 ± 4.83 olup; puan dağılımı 56-81 arasında değişmektedir. Ölçeğin alt boyut puanları incelendiğinde Genel Hijyen, Adet Hijyeni ve Anormal Bulgu Farkındalığı alt boyut puan ortalamaları sırasıyla 36.67 ± 3.87 ; 22.02 ± 3.64 ; 9.93 ± 2.46 'dır.

Genital Hijyen Davranışları Ölçek ifadelerinin puan dağılımları incelendiğinde en yüksek ortalama puanı sırasıyla "Genital bölgedeki tüyleri uzamaması için sık sık temizlerim (4.34 ± 0.59)", "Adet dönemlerimde sadece hazır ped kullanırım (4.31 ± 0.71)", "Haftada en az bir kez banyo yaparım (4.23 ± 0.44)", "İç çamaşırlarımı sadece ben kullanırım (4.23 ± 0.46)", "Pis kokulu ve değişik renkte vajinal akıntı olduğunda doktora giderim (3.95 ± 1.17)" ifadelerinin yer aldığı saptandı. "Genital Hijyen Ölçek ifadelerinden en düşük ortalama puanı sırasıyla "Adet dönemlerimde ped değiştirmeden önce ellerimi yıkarım (1.80 ± 0.65)", "İç çamaşırlarımı ütülerim (1.87 ± 0.67)", "Adetli iken iç çamaşırım kirlenmezse değiştirmem (2.05 ± 1.16)", "Adetli iken pedimi, yalnızca iyice dolduğu zaman değiştiririm

(2.05 ± 1.16)" ve "İç çamaşırlarım genellikle pamuklu cins kumaşlandır (2.07 ± 0.84)" ifadelerinin yer aldığı görüldü (Tablo 2).

Tablo 1. Sosyo-demografik özellikler (N=376)

Özellikler	Ort±Ss/ Median (Dağılım aralığı)		
Yaş	33.57±9.02/ 32 (18-55)		
	Özellikler	n	%
Eğitim Durumu	Okuryazar	127	33.78
	Değil		
	Okuryazar	165	43.88
	İlköğretim	65	17.29
Medeni Durum	Lise	19	5.05
	Evli	324	86.18
	Bekar	52	13.82
Gelir Durumu (TL)	2000'den az	223	59.30
	2001-4000	106	28.20
	4001 ve üzeri	47	12.50
Aile Tipi	Çekirdek	323	85.90
	Geniş	53	14.10
Gebelik sayısı	Gebelik yok	20	5,3
	Bir gebelik	74	19,7
	İki gebelik	120	31,9
	Üç gebelik	95	25,3
	Dört ve üzeri	67	17,9
Çocuk sayısı	yok	28	7,4
	Bir	75	19,9
	İki	123	32,7
	Üç	92	24,5
	Dört ve üzeri	58	15,4
Genital hastalık geçirme durumu	Geçiren	137	36,6
	Geçirmeyen	239	63,3

Yaş, gebelik ve çocuk sayısına göre Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ve alt boyut puanları arasındaki ilişki incelendiğinde yaş, gebelik ve çocuk sayısı ile Genital Hijyen Alışkanlıkları alt boyutu arasında (sırasıyla $r = -.223$; $p < 0.001$; $r = -0.126$ $p = 0.015$; $r = -0.109$ $p = 0.035$) ve yaş ile toplam ölçek puanı ($r = -0.122$ $p = 0.018$) arasında negatif zayıf düzeyde ilişki saptanmıştır. Yaş, gebelik sayısı ve çocuk sayısı artarken genital hijyen davranışları olumsuz etkilenmektedir.

Tablo 2. Kadınların Genital Hijyen Davranışları Ölçek* ifadelerinin puan dağılımları

		Mean±Sd	Median	Mini-Max
1	Haftada en az bir kez banyo yaparım.	4.23±0.436	4.00	3-5
2	İç çamaşırımı (külotumu) her gün değiştiririm.	2.31±1.030	2.00	1-5
3	İç çamaşırlarım çoğunlukla beyaz renktedir.	2.42±1.080	2.00	1-5
4	İç çamaşırlarım genellikle pamuklu cins kumaşlandır.	2.07±0.842	2.00	1-5
5	İç çamaşırlarımı sadece ben kullanırım	4.23±0.457	4.00	3-5
6	İç çamaşırlarımı ütülerim.	1.87±0.667	2.00	1-4
7	İç çamaşırlarımı 3-4 günde bir değiştiririm	2.44±1.165	2.00	1-5
8	Tuvalete girmeden önce ellerimi yıkarım.	2.32±0.886	3.00	1-4
9	Tuvaletten sonra temizliğimi her zaman önden arkaya doğru yaparım.	3.35±1.040	3.00	1-5
10	Her tuvaletten sonra ıslak kalmamak için tuvalet kâğıdıyla kurulanırım.	3.22±1.231	3.00	1-5
11	Tuvaletten sonra ellerimi yıkarım	3.87±0.874	4.00	2-5
12	Genital bölgedeki tüyleri uzamaması için sık sık temizlerim.	4.34±0.589	4.00	3-5
<i>Genel Hijyen Alışkanlıkları</i>		36.67±3.87		28-49
13	Adet dönemlerimde sadece hazır ped kullanırım.	4.31±0.711	4.00	2-5
14	Adet dönemlerinde bez kullanırım	2.69±0.787	3.00	1-4
15	Adet dönemlerimde ped değiştirmede önce ellerimi yıkarım.	1.80±0.654	2.00	1-3
16	Ped değiştirdikten sonra ellerimi yıkarım	3.58±1.186	4.00	1-5
17	Adetli iken kirlenmese bile 3-4 saatte bir pedimi değiştiririm	3.24±1.171	3.00	1-5
18	Adetliken ılık duş aldığım olur	2.31±1.138	2.00	1-5
19	Adetli iken iç çamaşırım (külotumu) kirlenmezse değiştirmem	2.05±1.166	2.00	1-5
20	Adetli iken pedimi, yalnızca iyice dolduğu zaman değiştiririm	2.05±1.166	2.00	1-5
<i>Adet Hijyeni Alışkanlıkları</i>		22.02±3.64		11-34
21	Cinsel bölgede kaşıntı ya da yanma olduğunda doktora giderim.	3.74±1.341	4.00	1-5
22	Pis kokulu ve değişik renkte vajinal akıntım olduğunda doktora giderim.	3.95±1.166	4.00	1-5
23	Cinsel bölgedeki hastalık belirtilerine dikkat etmem	2.24±1.266	2.00	1-5
<i>Anormal Bulgu Farkındalık</i>		9.93±2.460		3-15
TOPLAM		68.63±4.83'	68.50	56-81

Tablo 3. Kadınların Sosyo-demografik özelliklerine göre Genital Hijyen Davranışları Ölçek ve alt gruplarının Puan dağılımlarının incelenmesi

		Genital Hijyen Alt Boyutu	Adet Hijyeni Boyutu	AltAnormal Farkındalığı	BulguToplam Puanı	Ölçek
Yaş	r ; p	-0.223; p=0.00	-	-	-0.122; =0.018	
Gebelik Sayısı	r ; P	0.126 p=0.015				
Çocuk Sayısı	r ; P	-0.109 p=0.035				
		Mean±Sd	Mean±Sd	Mean±Sd	Mean±Sd	
Eğitim düzeyi	Okuryazar değil	35.07±2.64	21.94± 3.69	9.63±2.81	123.66±2.81	
	Okuryazar	37.37±3.92	21.77± 3.61	10.14±2.28	128.42±9.73	
	İlköğretim	38.48±4.40	22.68± 3.44	10.17±2.13	132.48±8.48	
	Lise ve üzeri	35.21±4.20	35.21±4.20	9.32±2.45	124.58±8.94	
KW; p		39.41; 0.00	2.92; 0.40	2.64;0.45	44.90; 0.00	
Aile tipi	Çekirdek Aile	36.59±3.81	22.07±3.78	10.03±2.48	127.36±9.54	
	Geniş Aile	37.17±4.21	21.72±2.64	9.30±2.30	127.08±8.72	
z ; p		1.065; 0.29	-0.86; 0.39	-2.27 ; 0.02	-0.095; 0.92	
Çalışma	Hayır	36.57 ±3.82	22.05±3.65	9.95±2.46	127.15±9.42	
	Evet	38.36±4.41	21.55±3.63	9.68±2.63	129.50±9.37	
z; p		-1.81 0.071	-0.53 0.59	-0.64; 0.52	-0.97; 0.33	
Gelir durumu	2000TL'denaz	36.64±3.76	21.82±3.52	10.39±2.31	127.30±9.39	
	2001 TL -4000 TL	36.99±4.19	21.91±3.37	9.52±2.37	127.31±8.88	
	4000 TL -5000 TL	36.32±4.13	24.23±4.37	8.84±2.73	129.94±11.70	
	5000 TL den fazla	35.81±2.48	21.25±4.48	8.44±3.14	122.56±6.99	
KW; p		2.17 ; 0.539	12.55; 0.006	17.19;0.001	8.841; .031	
Genital hastalık	Geçirmiş	37.08±3.844	22.13±4.052	9.82±2.443	69.03±4.719	
	Geçirmemiş	36.43±3.868	21.94±3.406	9.99±2.488	68.37±4.896	
z; p		-1.56; .12	-.45; .66	-.62; .50	-1.22; 0.22	

KW: Kruskal Wallis Test; z: Mann-Whitney U

Kadınların eğitim durumlarına göre Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ve alt boyut puanları incelendiğinde, toplam ölçek puanı ve Genital Hijyen Alışkanlıkları alt boyut puanları arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmıştır. Okuryazar olmayanların puanları okuryazar, ilköğretim, lise ve üzeri düzeyde eğitime sahip olanlardan istatistiksel olarak anlamlı daha düşüktür (p=0.00).

Kadınların aile tipi ile Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ve alt boyut puanları karşılaştırıldığında Anormal Bulgu Farkındalığı puanları arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmıştır. Geniş aile yapısına sahip kadınların Anormal Bulgu Farkındalığı puanı istatis-

tiksel olarak daha düşüktür (p=0.023) (Tablo 3).

Kadınların meslek durumu ile Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar saptanmamıştır (Tablo 3).

Kadınların gelir düzeyi ile Genital Hijyen Davranışları Ölçeği ve alt boyut puanları incelendiğinde; Adet Hijyeni, Anormal Bulgu Farkındalığı ve toplam ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar tespit edilmiştir. Gelir düzeyi düşük olan kadınların puanları gelir düzeyi yüksek olanlara göre anlamlı şekilde daha düşüktür. (Tablo 3).

Kadınların daha önce genital hastalık geçirme durumlarına göre ölçek puanları değerlendirildiğinde genital hastalık geçirenlerin Genital Hijyen Davranışları Ölçek puan ortalamaları, genital hastalık geçirmeyenlere göre daha yüksek olduğu görüldü (Tablo 3).

Tartışma

Genital sistem enfeksiyonlarının oluşmasında ve önlenmesinde genital hijyen davranışları önemli bir faktördür. Bu konuda birçok çalışma yapılmış ve hijyen davranışları ile genital sistem enfeksiyonları arasında ilişkinin olduğu belirtilmiştir. (2,4-9,11-14,16,19-21).

Kadınların genital hijyen davranışlarını uygulama düzeyleri farklılık göstermektedir. Bazı çalışmalarda kadınların genital hijyen davranışlarının istenilen düzeyde olduğu (7, 10,22,23) belirtilirken, bazı çalışmalarda ise enfeksiyonu olan kadınlarda istenilen düzeyde olmadığı bildirilmektedir (7,10,16). Mevcut çalışma sonuçları enfeksiyonu olan kadınlarda saptanan iyi düzeyde olmayan genital hijyen davranışları (7,10,16) ile benzerlik göstermekte Genital Hijyen Davranışları Ölçek Puan Ortalaması 68.63 ± 4.83 olup; kadınların genital hijyen davranışlarını uygulama düzeyleri iyi değildir. Çalışma evrenin bulunduğu merkezin fazla sayıda göç alması, kadınların eğitim ve sosyoekonomik düzeylerinin iyi olmamasının (24) ayrıca bu sonuçta etkili olduğu düşünülebilir.

Genital enfeksiyonlardan korunmada adet döneminde hijyenin oldukça önemli olduğu, bu dönemde kadınların tek kullanımlık hijyenik ped kullanımı, ped değiştirmeden önce ellerin sabunla yıkaması, mikroorganizmaların ürememesi için günde 6-8 kez ped değiştirilmesi önerilmektedir (2,10). Ancak yapılan çalışmalarda adet döneminde ped değiştirme sayısının az olduğu (10,12,16) ve ped değiştirmeden önce el yıkamanın yeterli olmadığı (10) bildirilmektedir. Mevcut çalışmada yapılan çalışmalara (10, 12, 16), benzer şekilde kadınların “adet döneminde ped değiştirmeden önce el yıkama (1.80 ± 0.65)”, “uygun sıklıkta ped değiştirme durumlarının (2.05 ± 1.16)” iyi olmadığı görülmüştür.

Genital enfeksiyonlardan korunmada iç çamaşırın beyaz renkli, pamuklu olması, her gün düzenli olarak değiştirilmesi ve ütülmesi tavsiye edilmektedir (2). Yapılan bir çalışmada vajinal enfeksiyona yakalanma riskinin sentetik iç çamaşırını kullanan kadınlarda 4,5 ve iç çamaşırını değişimini yetersiz sıklıkta

yapan kadınlarda 1.7 kat fazla bulunmuştur (16). Yapılan diğer bir çalışmada kadınların %52'sinin 2-3 günde bir iç çamaşırını değiştirdiği, %50.4'nün ped veya bezini günde 1-2 kez değiştirdiği bildirilmiştir (6). Mevcut çalışmada kadınların pamuklu iç çamaşırını ve iç çamaşırını ütülme davranışlarının yapılan çalışmalara (16) benzer şekilde iyi olmadığı görülmüştür. Bu sonuç doğrultusunda mevcut çalışmada kadınların iç çamaşırını seçimi ve kullanımı konusunda eğitim ihtiyaçları olduğu ve bu alanda davranışlarının iyi olmadığı ve enfeksiyona yatkınlıklarının fazla olduğu söylenebilir.

Kadınlarda genital hijyen davranışlarını ilerleyen yaş (25) olumsuz etkilemektedir. Mevcut çalışmada yaş, gebelik ve çocuk sayısı artarken genital hijyen davranışlarının azaldığı görülmüştür (sırasıyla $r=-.223$; $p<001$; $r=-0.126$ $p=0.015$; $r=-0.109$ $p=0.035$). Bu sonuçta kadınların ilerleyen yaş, artan çocuk sayısı ile sorumlulukların değişmesi ve kendilerine yeterli düzeyde zaman ayıramamasının etkili olduğu düşünülebilir.

Eğitim düzeyi genital hijyen davranışlarını etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda lise ve üzeri eğitim düzeyinde olanların ve çalışan kadınların genital hijyen davranışlarının daha iyi olduğu (7,12,23) ve eğitim düzeyi düşük kadınlarda daha fazla genital sistem enfeksiyonu görüldüğü belirtilmiştir (5). Ege ve Eryılmaz'ın çalışmasında da eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınların genital hijyen davranışlarının daha iyi olduğu ve bu konuda verilen eğitimin bu davranışları daha da iyileştirdiği belirlenmiştir (26). Mevcut çalışmamızda okuryazar olmayanların puanları okuryazar, ilkokul, lise ve üzeri düzeyde eğitime sahip olanlardan istatistiksel anlamlı olarak daha düşüktür ($p=0.00$) ve yapılan çalışma bulguları (5,7,12,23,26) ile benzerdir ve kadınların genital hijyen davranışları eğitim düzeyine göre farklılık göstermiştir. (Tablo 3).

Çalışma durumu genital hijyen davranışlarını etkilemektedir. Yapılan bir çalışmada çalışan kadınların genital hijyen davranışlarının daha iyi olduğu bildirilirken (7) diğer bir çalışmada çalışan kadınlarda daha fazla genital enfeksiyon görüldüğü bildirilmektedir (5). Mevcut çalışmada çalışan kadınların genital hijyen davranışlarının çalışmayan kadınlara göre daha iyi olduğu görülmüş, çalışma durumu ile enfeksiyon görülme durumu arasındaki farklılık değerlendirilmemiştir.

Sosyoekonomik düzey (5,7,12) genital hijyen bilgi düzeyini etkilemektedir. Mevcut çalışmada elde edilen bulgular literatürde yapılan çalışmaları desteklemekte sosyoekonomik durum iyileşirken kadınların genital hijyen bilgi düzeyleri artmakta ve enfeksiyon düzeyleri azalmaktadır.

Sonuç

Çalışma sonucunda; ilerleyen yaş, gebelik ve çocuk sayısı artarken genital hijyen davranışlarının olumsuz etkilendiği, eğitim düzeyi artarken genital hijyen davranışlarının ve alışkanlıklarının iyileştiği, çekirdek aile yapısının anormal bulgu farkındalığını olumlu yönde etkilediği, iyi düzeyde gelir durumunun genital hijyen davranışlarının olumlu etkilediği saptanmıştır.

Jinekoloji polikliniğine başvuran kadınların genital hijyen davranışları sağlık personeli tarafından ayrıntılı sorgulanmalı, kadının eğitim durumu ve yaşam koşullarına uygun olarak bilgilendirme yapılmalıdır. Kadınlara genital enfeksiyonlardan korunma, doğru genital hijyen davranışlarını kapsayan eğitim faaliyetleri sosyodemografik koşullara uygun şekilde planlamalıdır.

Kaynaklar

1. Mashburn J. Vaginal infections update. J Midwifery Womens Health. 2012;57(6):629-34.
2. Yazici S, Çuvadar A. Genital sistem enfeksiyonlarının önlenmesi ve ebelik. Health Pro. 2019;1(1):33-7
3. Nadembega C, Djigma F, Ouermi D, Karou S, Simporé J. Prevalence of vaginal infection in 15 to 24 years women in Ouagadougou, Burkina Faso. JAPS. 2017:209-13.
4. Torondel B, Sinha S, Mohanty JR, Swain T, Sahoo P, Panda B, et al. Association between unhygienic menstrual management practices and prevalence of lower reproductive tract infections: a hospital-based cross-sectional study in Odisha, India. BMC Infect Dis. 2018;18(1):473.
5. Cangöl E, Tokuç B. Jinekoloji polikliniğine başvuran kadınlarda genital enfeksiyon sıklığı ve genital hijyen davranışları. FN Hem Derg 2013;21(2):85-91.
6. Daşikan Z, Kiliç B, Baytok C, Kocairi H, Kuzu S. Genital akıntı şikâyetiyle polikliniğe başvuran kadınların genital

hijyen uygulamaları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2015;4(1):113-24.

7. Çankaya S, Ege E. Evli kadınların genital hijyen davranışlarının ürogenital semptomlar ile ilişkisi. Türkiye Klinikleri J Nurs Sci 2014;6(2):94-101.

8. Mitchell H. Vaginal discharge—causes, diagnosis, and treatment. BMJ. 2004;328(7451):1306

9. Kisa S, Taskin L. Behavioral risk factors that predispose women to vaginal infections in Turkey. Pak J Med Sci 2010;26(4):800-4.

10. Arslan Özkan İ, Kulakaç Ö. Kadın mahkumlarda genital hijyen davranışları. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2011;14(2):38-1.

11. Sinan Ö, Çamözü E, Tosun B. Genital hygiene behaviors among married women and the outcomes of counseling practices. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi 2019;21(1-2):12-24.

12. Beydağ Taşcı KD. Jinekoloji polikliniğine başvuran kadınların genital hijyen davranışları. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2009;12(1):105.

13. Kahyaoğlu Süt H. 18-49 yaş arası kadınlarda genital hijyen davranışları ile genital enfeksiyon arasındaki ilişkinin incelenmesi. DÜ Sağlık Bil Enst Derg. 2016;6(1):8-13.

14. Zincir H, Temel AB. RİA'ya özel danışmanlık ilkesine göre riya uygulanması, genital hijyen eğitimi ve vulvovajinal enfeksiyonlarının görülme ilişkisi. Sağlık Bilimleri Dergisi. 2010;19(1):60-7.

15. Demirbag B, Köksal I, Kaya S. Genitourinary infection prevalence among women who used an intrauterine device or oral contraceptives. Arch Gynecol Obstet. 2013;288(4):911-6.

16. Dalbudak S, Bilgili N. Genital hygiene behaviors and their effect on vaginal infection of the women who apply to GATA women's illnesses and birth clinic. Gulhane Medical Journal. 2013;55(4).

17. Bilgiç D, Yüksel P, Gülhan H, Şirin F, Uygun H. Üniversitede yurttan kalan kız öğrencilerin genital hijyen davranışları ve sağlık sonuçları. ACU Sağlık Bil Derg. 2020;DOI : 10.31067/0.2018.86.

18. Karahan N. Genital Hijyen Davranışları Ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik güvenilirlik çalışması. Istanbul Medical Journal. 2017;18(3).

19. Badran YA, El-Kashef T, Abdelaziz A, Ali M. Impact of genital hygiene and sexual activity on urinary tract infection during pregnancy. *Urol Ann.* 2015;7(4):478-81.
20. Rahman S. Elazığ Sara Hatun Kadın Doğum Hastanesi polikliniklerine genital akıntı nedeniyle başvuran kadınlarda sık görülen bazı genital yol enfeksiyonları ve etkileyen faktörler. 2008.
21. Rodriguez VJ, Chisembele M, Jones DL, Cook R, Weiss SM, Alcaide ML. Influencing the importance of health, partners, and hygiene among Zambian women. *Int J STD AIDS.* 2018;29(3):259-65.
22. Sinan Ö, Çamözü E, Tosun B. Evli kadınların genital hijyen davranışları ve danışmanlık uygulama sonuçları. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi.* 2019;21(1-2):12-22.
- 27.
23. Kavak O, Saruhan A, Sezer E, Emine Ş. Gebelerin genital hijyen davranışlarının belirlenmesi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi.* 26(1):53-64.
24. Ejder Apay S, Özdemir F, Nazik E, Potur D, Hadimli A, Tanriverdi D, et al. Yedi farklı ildeki kadınların genital hijyen davranışlarının belirlenmesi: çok merkezli kesitsel bir çalışma. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2014;17(4):245-51.
25. Hacıoğlu N, Nazik E, Kiliç M. A descriptive study of douching practices in Turkish women. *Int J Nurs Pract.* 2009;15(2):57-64.
26. Emel E, Eryılmaz G. Genital Hijyen Davranışları Envanterinin (GHDE) geliştirilmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2005;8(3):67-75.